VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 199)**

z dnia 25 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 199)

25 września 2014 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Piotrowicza (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie wniosku prezydium Komisji o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej Komisji w sprawie ustanowienia dnia 20 listopada Dniem Praw Dziecka;

– rozpatrzenie sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk nr 1728);

– pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych (druk nr 2686).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Michalak** rzecznik praw dziecka, **Wojciech Węgrzyn** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Andrzej Mularzuk** wiceprezes Krajowej Rady Komorniczej, **Tomasz Krzymiński** delegat Krajowej Rady Kuratorów wraz ze współpracownikami oraz **Michał Seweryński** senator.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski, Ewa Kwiatkowska**, **Barbara Orlińska** i **Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Monika Bies-Olak**, **Krzysztof Karkowski** i **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Szanowni państwo, przepraszam za opóźnienie, oczekiwaliśmy na przewodniczącą Komisji, panią poseł Stanisławę Prządkę. Niestety jej nieobecność się przedłuża, w związku z tym rozpoczniemy posiedzenie Komisji. Za opóźnienie bardzo gorąco przepraszam.

Otwieram 199. posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Stwierdzam kworum i witam bardzo gorąco wszystkich przybyłych na dzisiejsze posiedzenie. W szczególności bardzo serdecznie witam pana Wojciecha Węgrzyna – podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami. Witam pana Marka Michalaka – rzecznika praw dziecka. Witam pana Andrzeja Mularzuka – wiceprezesa Krajowej Rady Komorniczej. Witam przedstawicieli Krajowej Rady Kuratorów. Bardzo serdecznie witam panie i panów posłów, witam również sekretarzy Komisji.

Otrzymali państwo porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia. W imieniu prezydium proponuję rozszerzenie porządku dziennego o punkt: podjęcie inicjatywy uchwałodawczej Komisji w sprawie ustanowienia dnia 20 listopada Dniem Praw Dziecka. Wiąże się to z przypadającą na 20 listopada 2014 r. 25. rocznicą przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych Konwencji o prawach dziecka. Jestem przekonany, że tekst uchwały również państwo otrzymali. Z uwagi na zaangażowanie pana senatora Michała Seweryńskiego na posiedzeniu plenarnym Senatu proponuję też, aby zmienić kolejność punktów porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia w ten sposób, aby pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych (druk nr 2686) zostało przeprowadzone jako ostatni punkt dzisiejszego posiedzenia. Czy jest ze strony państwa sprzeciw co do tak zmienionego porządku dziennego? Nie słyszę, nie widzę, wobec powyższego stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Stosownie do zapowiedzi w punkcie pierwszym dzisiejszego posiedzenia podejmiemy inicjatywę uchwałodawczą w sprawie ustanowienia dnia 20 listopada Ogólnopolskim Dniem Praw Dziecka. Jak powiedziałem wcześniej, otrzymali państwo projekt uchwały i w związku z tym może pozwolę sobie przypomnieć jej tekst:

„Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ustanowienia dnia 20 listopada Ogólnopolskim Dniem Praw Dziecka

20 listopada 2014 roku przypada 25. rocznica przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych Konwencji o prawach dziecka. To wydarzenie ma szczególne znaczenie dla Polski, jako inicjatora działań i prekursora prac nad stworzeniem tego najważniejszego na świecie dokumentu chroniącego prawa dzieci.

Jako Polacy jesteśmy dumni z faktu, że to właśnie nasz kraj w 1978 roku przedstawił jego projekt i zaproponował Komisji Praw Człowieka ONZ jego uchwalenie. Był to niewątpliwie jeden z największych polskich sukcesów na arenie międzynarodowej.

Przypominając szczególny wkład i rolę Polski w tworzeniu światowego systemu ochrony praw dziecka, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia dzień 20 listopada Ogólnopolskim Dniem Praw Dziecka.”.

Drodzy państwo, otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby w tej sprawie zabrać głos? Widzę, że pan minister Michalak. Bardzo proszę.

Rzecznik praw dziecka Marek Michalak:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za włączenie tego punktu do porządku i za chęć podjęcia inicjatywy w tym zakresie. Chciałbym tylko wesprzeć wcześniejszy wniosek, mówiąc o tym, że 20 listopada jest zarówno dniem, w którym uchwalono Konwencję o prawach dziecka i 25 lat mija równo w tym roku, jak i dniem kiedy uchwalono Deklarację Praw Dziecka 55 lat wcześniej, więc jest on podwójnie szczególny. ONZ od wielu już lat zachęca poszczególne kraje do tego, żeby szczególnie uczcić ten dzień w zakresie edukacji kierunkowej dotyczącej praw dziecka. Niektóre kraje przyjęły go nawet jako Dzień Dziecka. My mamy 1 czerwca i nie chcemy wcale od niego odstępować, ale chodzi o akcent na edukację w zakresie praw dziecka skierowaną na temat podmiotowości dziecięcej. Zważywszy jeszcze, że jesteśmy w kraju, w którym żył i tworzył Janusz Korczak, na bazie myśli którego powstała konwencja, sądzę, że byłby to mocny akcent upominający się także o pierwszeństwo Polski w tym jakże ważnym temacie. Od 2012 r. na arenie międzynarodowej nasz kraj nazywany jest ojczyzną praw dziecka, a szlachectwo zobowiązuje. Bardzo będę wdzięczny za przychylne potraktowanie tej propozycji.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Serdecznie dziękuję panu Markowi Michalakowi, rzecznikowi praw dziecka. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać w tej sprawie głos? Nie słyszę. Czy ktoś z państwa ma uwagi do projektu uchwały? Też nie słyszę. Wobec tego dziękuję i przechodzimy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem uchwały? (11) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o przyjęcie uchwały jednomyślnie.

Pozostał jeszcze wybór posła, który będzie reprezentował Komisję w dalszych pracach. Ze swojej strony proponuję panią przewodniczącą Stanisławę Prządkę, inicjatorkę tejże uchwały. Czy są jakieś inne propozycje? Jeżeli nie ma to dziękuję, zamykam prace nad punktem pierwszym dzisiejszego posiedzenia.

Przechodzimy do drugiego punktu porządku dziennego. W punkcie drugim rozpatrzymy sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk nr 1728). Bardzo proszę przewodniczącą podkomisji, panią poseł Renatę Janik o przedstawienie sprawozdania.

Poseł Renata Janik (PO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka na swym posiedzeniu w dniu 7 maja br. powołała podkomisję nadzwyczajną do szczegółowego rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk nr 1728) w pięcioosobowym składzie. Podkomisja odbyła dwa posiedzenia, w jej pracach uczest-

niczyli przedstawiciele rządu i Krajowej Rady Komorniczej. Projekt ustawy reguluje procedurę postępowania w sytuacjach zaprzestania wykonywania zawodu komornika z różnych przyczyn, a także zwiększenie ochrony osób objętych postępowaniem komorniczym. W trakcie prac nad projektem wprowadzono jedną zmianę merytoryczną wydłużającą okres *vacatio legis* do 3 miesięcy i jest to konsekwencją zmiany przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia w art. 27a ust. 5 oraz wprowadzono szereg zmian redakcyjno-legislacyjnych zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne, które podkomisja przyjęła na swym posiedzeniu w dniu 11 września br. Przedkładając Wysokiej Komisji sprawozdanie podkomisji wnoszę o jego przyjęcie, jednocześnie pragnę podziękować wszystkim członkom podkomisji za pracę przy projekcie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Bardzo proszę pana ministra Wojciecha Węgrzyna o przedstawienie stanowiska ministerstwa w tej sprawie.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Węgrzyn:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, oczywiście Rada Ministrów pozytywnie opiniuje projekt, jest to rozwiązanie bardzo racjonalne. Usprawni ono zwierzchni nadzór ministra sprawiedliwości nad działalnością komorników, a zatem w całości go popieramy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję panu ministrowi. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów lub też zaproszonych gości zechciałby zabrać głos w tej sprawie? Czy ktoś ma uwagi do sprawozdania? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Łukasz Nykiel:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jak rozumiem sprawozdanie podkomisji będziemy rozpatrywać całościowo czy przejdziemy później do rozpatrywania poszczególnych jednostek?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tak, przystąpimy do tego zaraz. Myślę, że punkt po punkcie.

Legislator Łukasz Nykiel:

W takim układzie, panie przewodniczący, przy odpowiedniej okazji chciałbym zgłosić jeszcze uwagi redakcyjne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Skoro nie ma głosów na temat sprawozdania, wobec tego przystępujemy do szczegółowego rozpoznania sprawozdania podkomisji.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie ma. Komisja przyjmuje tytuł ustawy w brzmieniu określonym w druku.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 1. Czy są uwagi do zdania wstępnego w art. 1? Nie słyszę. Stwierdzam, że zdanie wstępnie zostało przyjęte przez Komisję.

Czy są uwagi do zmiany nr 1? Proszę bardzo, pan mecenas z Biura Legislacyjnego.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, mamy uwagę o charakterze redakcyjnym. Otóż proponujemy zdaniu pierwszemu w art. 11 ust. 3 nadać następujące brzmienie: „O zwolnionym stanowisku na skutek śmierci albo odwołania komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, Minister Sprawiedliwości ogłasza niezwłocznie, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».”. Poprawka ma na celu przeniesienie wyrazu „stanowisku” na początek zdania. Wydaje się nam, że po przeniesieniu tego wyrazu zdanie po prostu lepiej się czyta. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przejmuję poprawkę.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, nie ma oczywiście konieczności, jest to uwaga…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tylko redakcyjna, tak? Nie merytoryczna, dobrze.

Czy są uwagi do zmiany nr 1? Wobec braku zastrzeżeń stwierdzam, że Komisja przyjęła zmianę nr 1.

Czy są uwagi do zmiany nr 2. Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 2.

Czy są uwagi do zmiany nr 3? Też nie słyszę uwag. Komisja przyjmuje zmianę nr 3.

Czy są uwagi do zmiany nr 4? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 4.

Czy są uwagi do zmiany nr 5? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, tutaj też mamy uwagę o charakterze redakcyjnym, ujednolicającym. Otóż zmiana nr 5 dotyczy nowelizacji art. 26 ust. 4. Naszym zdaniem należałoby poprawić brzmienie ze sprawozdania podkomisji poprzez zastąpienie wyrazów „w razie" wyrazami „w przypadku" tak, aby przepis brzmiał: „Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci albo odwołania komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa.". Po pierwsze, naszym zdaniem językowo zręczniejsze jest użycie sformułowania „w przypadku", jak również chcemy ujednolicić tę kwestię w ramach całej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, gdyż używamy w niej raz wyrazów „w razie", raz „w przypadku". Naszym zdaniem dla czystości powinniśmy ujednolicić brzmienie tych przepisów, dlatego też proponujemy taką poprawkę redakcyjną, która oczywiście nie wymaga przejęcia.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie ma uwag do propozycji Biura Legislacyjnego? Jeżeli nie, to stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 5 w wersji zaprezentowanej przez Biuro Legislacyjne.

Czy są uwagi do zmiany nr 6? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, też tylko redakcyjne uwagi. W lit. a podobna uwaga jak w pkt 5 – wyrazy „w razie" zastąpić wyrazami „w przypadku", jak również proponujemy zmienić brzmienie w lit. b ust. 2a. To też jest poprawka o charakterze ujednolicającym. W pozostałych przepisach nowelizacji ustawy o komornikach sądowych i egzekucji pomiędzy przesłankami „śmierci", „odwołania komornika" i „wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa" stosujemy spójnik „albo". W ust. 2a zastosowana jest inna technika językowa, naszym zdaniem nieprawidłowa, dlatego też proponujemy to ujednolicić i ust. 2a otrzymałby następujące brzmienie: „Zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika również w przypadku niepowołania komornika na stanowisko zwolnione na skutek śmierci albo odwołania komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, o czym zawiadamia go Minister Sprawiedliwości." Zdanie drugiego pozostałoby bez zmian: „Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.". Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są uwagi członków Komisji do zmiany nr 6 w wersji zaprezentowanej w tej chwili przez Biuro Legislacyjne? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Lidia Staroń (PO):

Mam tylko pytanie, czy powinno być „w przypadku" czy „w wypadku"?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę bardzo, panie mecenasie.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, zdaniem Biura Legislacyjnego powinno być „w przypadku". Kwestia ta przy wielu okazjach omawiana była z językoznawcami, którzy z nami współpracują. Ich zdaniem formuła „w przypadku" jest prawidłowa, a nie „w wypadku". W rozmowach podawany był przypadek, że wypadek to jest drogowy…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Takie też miałem skojarzenia.

Legislator Łukasz Nykiel:

Dlatego też proponujemy jednak pozostawić brzmienie „w przypadku".

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Ponawiam pytanie – innych uwag nie ma? W związku z tym stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 6.

Czy są uwagi do zmiany nr 7? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 7.

Czy są uwagi do zmiany nr 8? Też nie słyszę uwag. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 8.

Czy są uwagi do zmiany nr 9? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 9.

Czy są uwagi do zmiany nr 10? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 10.

Czy są uwagi do zmiany nr 11? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje zmianę nr 11.

Wobec powyższego przystępujemy do rozpatrzenia art. 2 projektu. Czy są uwagi do art. 2 projektu ustawy? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje art. 2.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 3 projektu. Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje art. 3.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad całością sprawozdania. Kto z pań i panów posłów jest za uchwaleniem przez Sejm projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji? (9) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja przyjęła jednogłośnie wniosek o przyjęcie powyższej ustawy przez Sejm.

Pozostaje wybór posła sprawozdawcy. Proszę o zgłoszenie kandydatów.

Poseł Brygida Kolenda-Łabuś (PO):

Przewodnicząca podkomisji.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Czy pani poseł Janik wyraża zgodę? Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że wobec braku innych kandydatur Komisja wybrała panią poseł Renatę Janik na sprawozdawcę Komisji.

Wyznaczam 7-dniowy termin dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych na przedstawienie opinii do wyżej wymienionego sprawozdania Komisji i na tym zamykam punkt drugi dzisiejszego porządku dziennego.

Przechodzimy do rozpatrzenia punktu trzeciego dzisiejszego posiedzenia. W punkcie trzecim przeprowadzimy pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych (druk nr 2686). Bardzo proszę pana profesora, senatora Michała Seweryńskiego o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy w imieniu wnioskodawców.

Senator Michał Seweryński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, projektowana ustawa jest rezultatem wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w którym zostało zauważone, że w ustawie o kuratorach sądowych występuje ograniczenie ich prawa do obrony w przypadku odpowiedzialności dyscyplinarnej. Dotychczas obowiązująca ustawa przewiduje, że obwiniony może ustanowić swojego obrońcę tylko spośród kuratorów zawodowych. Podobna sytuacja była w odniesieniu do pracowników mianowanych Najwyższej Izby Kontroli i w tej sprawie Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się, że ograniczenie to jest niezgodne z konstytucją, ponieważ prawo do obrony obejmuje także prawo ustanowienia obrońców zawodowych. Na podstawie orzeczenia TK zmieniona została ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli. Mimo zapewnień rząd nie zdołał jeszcze opracować idącej w tym kierunku zmiany ustawy o kuratorach sądowych, ale nasz projekt senacki został pozytywnie zaopiniowany zarówno przez ministerstwo, jak i inne organy biorące udział w procesie opiniowania.

Cała nowelizacja sprowadza się do tego, żeby w art. 60 ustawy o kuratorach sądowych wprowadzić zmianę polegającą na tym, żeby obwiniony w postępowaniu dyscyplinarnym

mógł ustanowić obrońcę nie tylko spośród kuratorów zawodowych, ale także adwokatów lub radców prawnych. Podobnie jak wtedy, kiedy w takich postępowaniach z urzędu wyznaczany jest obrońca, żeby można było ustanowić go również spośród adwokatów lub radców prawnych i do tego sprowadza się cała inicjatywa ustawodawcza Senatu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Serdecznie dziękuję panu prof. Seweryńskiemu za przedstawienie projektu ustawy. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę. Proszę się przedstawić.

Delegat Krajowej Rady Kuratorów Tomasz Krzymiński:

Tomasz Krzymiński, Krajowa Rada Kuratorów. Panie przewodniczący, panie senatorze, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, na wstępie chciałbym podziękować serdecznie w imieniu środowiska kuratorskiego za zaproszenie do pracy nad inicjatywą senacką w zakresie zmiany naszej ustawy, bardzo ważnej i istotnej dla naszego środowiska, które w ostatnim okresie jest coraz częściej atakowane, co prawdopodobnie również obserwujecie państwo w mediach. Skutkami tych ataków zdarzają się również postępowania dyscyplinarne.

Bardzo pozytywnie opiniujemy tę propozycję i jesteśmy jak najbardziej za, natomiast mamy również pewne wątpliwości. O ile do brzmienia ust. 1 w projektowanym art. 60 nie mamy żadnych zastrzeżeń, o tyle już w ust. 2 chcielibyśmy zaproponować może niewielką, ale z punktu widzenia środowiska kuratorskiego bardzo istotną zmianę. Otóż projektowany ust. 2 w art. 60 brzmi zupełnie inaczej w stosunku do obecnie obowiązującego. Zmiana ta jest o tyle istotna, że projektowane brzmienie zawęża nasze uprawnienie do obrony. Chcielibyśmy w zaproponowanym brzmieniu ust. 2 usunąć słowo „może" i zastąpić słowo „wyznaczyć" słowem „wyznacza". Spowoduje to konieczność wyznaczenia obrońcy, bo postrzegamy tę propozycję w ten sposób, że ust. 1 daje nam uprawnienie do wyboru, do zdecydowania czy chcemy obrońcę spośród kuratorów, czy spośród reprezentantów zawodowych. Natomiast pojawia się pytanie, co stanie się w chwili, gdy kurator pomimo dołożenia wszelkich starań nie znajdzie ani nikogo spośród przedstawicieli środowiska, kto zechce go reprezentować, ani z przyczyn ekonomicznych (a chciałbym tu przypomnieć, że od 2009 r. płace naszej grupy zawodowej nie podlegają waloryzacji) nie znajdzie profesjonalnego reprezentanta. Co wtedy? Ponadto chciałbym zwrócić uwagę, że postępowanie dyscyplinarne może zakończyć się zarówno zastosowaniem kary upomnienia, jak również wydalenia ze służby. Obecnie obowiązujące brzmienie uwzględnia taki przypadek i stosuje rygor zastosowania obrońcy. Dlatego chcielibyśmy, żebyście państwo pochyli się nad tym i przyjęli proponowaną zmianę.

Jest również jeszcze jedna wątpliwość: co w przypadku, gdy obwiniony w swoim wniosku wskaże konkretnie czy chce żeby reprezentował go kurator, czy radca prawny, czy adwokat? Co w takim przypadku i co wtedy, gdy decyzja przewodniczącego sądu dyscyplinarnego nie będzie zgodna z żądaniem obwinionego? Dlatego możliwe, że wskazane byłoby do ust. 2 dodanie również słów, tu oczywiście polegamy na ocenie Biura Legislacyjnego w zakresie techniki, „zgodnie ze złożonym wnioskiem", żeby uwzględnić też wolę obwinionego w zakresie tego, kto ma go ewentualnie reprezentować. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby w tej sprawie zabrać głos? Zgłoszona została propozycja poprawki, myślę, że dosyć istotna, bo w ust. 2, kiedy obwiniony nie ma obrońcy w obecnym tekście sformułowanie jest takie, że przewodniczący „może wyznaczyć obrońcę". Wydaje się jednak, że właściwsze byłoby „wyznacza obrońcę". Rzeczywiście, istotny jest też problem spośród jakiego kręgu zawodowego wyznacza obrońcę. Dla mnie osobiście poprawka brzmi przekonująco. Jest ważne, żeby się nad tym zastanowić. Chciałem zapytać, czy ktoś w tej materii chciałby zabrać w tej chwili głos? Jeżeli nie, to przystąpimy już do szczegółowego czytania projektu.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Dobrze, dziękuję bardzo za podpowiedź. Zamykam wobec tego pierwsze czytanie i przystępujemy do szczegółowego rozpoznania projektu.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje tytuł ustawy.

Przystępujemy do rozpatrzenia całości art. 1 ustawy i tutaj właśnie jest wniosek. Bardzo proszę.

Delegat KRK Tomasz Krzymiński:

Jeszcze raz Tomasz Krzymiński, KRK. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, zgodnie z tym, co powiedziałem wcześniej proponujemy jako środowisko kuratorskie naniesienie poprawki poprzez wykreślenie słowa „może" z ust. 2 projektowanego art. 60, zastąpienie wyrazu „wyznaczyć" słowem „wyznacza" i dodanie po frazie „radców prawnych" przecinka i słów „zgodnie ze złożonym wnioskiem". Wypełni to argumentację, o której mówiłem przed chwilą.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tak, tylko że wcześniej o możliwości składania wniosków w tejże ustawie nie ma mowy, dlatego zwrócę się tutaj do Biura Legislacyjnego o pomoc.

Legislator Krzysztof Karkowski:

W opinii Biura Legislacyjnego jest to zmiana o charakterze merytorycznym i oczywiście będzie to zależało od decyzji Komisji, jeżeli pojawi się poprawka zgłoszona w odpowiedniej formie, czyli na piśmie, czy przyjąć tę poprawkę, czy odrzucić.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę bardzo, pan przedstawiciel.

Delegat KRK Tomasz Krzymiński:

Jeszcze raz. Panie przewodniczący, otóż w projektowanym brzmieniu ust. 2 jest wyraźnie „W wypadku, gdy obwiniony […] wnosi o ustanowienie obrońcy", więc dodanie na końcu słów „zgodnie ze złożonym wnioskiem" ma uzasadnienie i odzwierciedla stan faktyczny.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, panie senatorze.

Senator Michał Seweryński:

Dziękuję. Uważam za uzasadnioną poprawkę, że nie „może wyznaczyć" tylko „wyznacza". W gruncie rzeczy do tego się to sprowadza, bo organ do którego składa się wniosek nie może uchylić się od wyznaczenia obrońcy. Natomiast ograniczenie jego swobody wyboru do tego, żeby musiał koniecznie, tak jak wskazuje się we wniosku, jest nieuzasadnione, co nie oznacza, że wnioskodawca nie może we wniosku wskazać kogo chciałby mieć jako obrońcę i nie wyobrażam sobie, żeby był z tym jakiś kłopot. Natomiast gdybyśmy przyjęli tak ultymatywnie, że organ wyznaczający obrońcę z urzędu musi wyznaczyć tego, kogo chce wnioskodawca, to oznaczałoby to, że zawsze musi ponieść koszty obrońcy zawodowego, a to jednak nie jest to samo, to jest różnica.

Byłbym za tym, żeby przyjąć tę część poprawki, która polega na tym, że zamiast „może" wpisane zostanie, że „wyznacza obrońcę", bo ma taki obowiązek, ale rozpatrzenie wniosku powinno pozostać do uznania organu, który ma prawo decydowania o wniosku. Wnioskodawca może zgłosić konkretny wniosek, nawet imienny, co do tego, kogo chce mieć za obrońcę w sprawie. Dodam jeszcze, że w przypadku zmiany ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli właśnie taki był kierunek zmian. Senat nie miał w tym żadnego udziału, ale wydaje się, że wobec tego byłaby to jednolita linia co do postępowania dyscyplinarnego.

Nawiasem mówiąc, jeśli wolno, panie przewodniczący, to dodam coś, co wykracza poza przedmiot dzisiejszej debaty, może nie zupełnie, ale jednak zostało to wspomniane w wystąpieniu przedstawiciela kuratorów sądowych. Do parlamentu powinna należeć refleksja i w Senacie już taka się toczy w mojej komisji, co do trafności zgodności z konstytucją wszystkich kar w postępowaniach dyscyplinarnych, które polegają na pozbawieniu prawa wykonywania zawodu. Różnie to się nazywa, „wykluczenie z zawodu", ale sprowadza się do pozbawienia prawa wykonywania zawodu. W zawodach, w których ona występuje jest to kara tak bardzo dotkliwa, że można nawet zaryzykować stwierdzenie, że jest bardziej dotkliwa aniżeli kara finansowa, a kto wie, czy nie nawet kara

ograniczenia wolności. Uważam, że powinna to być kara, którą może nakładać tylko sąd, a nie komisje dyscyplinarne, niezależnie od tego, że jest możliwość kontroli instancyjnej takiej kary, ale jest to uwaga na marginesie. Korzystam tylko z okazji, żeby zainteresować Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka tą kwestią, bo wydaje mi się, że nasza wspólna inicjatywa mogłaby doprowadzić do tego, żeby te niezwykle dolegliwe kary, które właściwie oznaczają śmierć zawodową człowieka nie były wydawane przez komisje dyscyplinarne, tylko przez sąd, ale przepraszam, bo to wykracza poza przedmiot dzisiejszego posiedzenia. Odniosłem się do poprawki, która była przedmiotem dyskusji.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo panu profesorowi. Z przebiegu dyskusji wnioskuję, że poprawka zmierzająca do zastąpienia słów „może wyznaczyć" wyrazem „wyznacza" spotkała się z akceptacją. W związku z tym wnoszę taką poprawkę. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Monika Bies-Olak:

W związku z tym, że pan przewodniczący zgłasza poprawkę, chciałam zasygnalizować tylko pewną wątpliwość, zaznaczam – wątpliwość. Z brzmienia przepisu „W wypadku gdy obwiniony, który nie ma obrońcy z wyboru, wnosi o ustanowienie obrońcy z urzędu" a przewodniczący będzie musiał wyznaczyć obrońcę, regulacja będzie mogła rodzić takie konsekwencje, że jeżeli ktoś będzie mógł mieć bezkosztowo obrońcę, to nie będzie jego wynajmował. W związku z tym zmiana może spowodować koszty dla budżetu, które nie były uwzględniane przy formułowaniu nowelizacji przez Senat. Dlatego poddaję to pod rozwagę Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tak, czy wobec tego rzeczywiście nie należałoby rozważyć rozwiązań, jakie są w procedurze sądowej, w procedurze karnej, kiedy można ubiegać się o obrońcę z urzędu? Czy pan minister chciałby się wypowiedzieć w tej materii?

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Panie przewodniczący, pan profesor wspomniał o tym, co ewentualnie robi rząd. Minister przygotował projekt założeń do całej ustawy o kuratorach sądowych i tam proponujemy takie rozwiązanie jak w projekcie senackim. Może pozostawić jednak przewodniczącemu prawo do ustanowienia obrońcy, że „może" ustanowić. Zawsze może to jednak rodzić niebezpieczeństwo, o którym mówi pani legislator, dlatego nasze stanowisko jest jak w pierwotnym brzmieniu projektu.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłaszał się pan poseł Andrzej Dera. Bardzo proszę, a później pan kurator.

Poseł Andrzej Dera (KPSP):

Panie przewodniczący, mam tylko jedno pytanie, czy znajdujemy gdzieś w polskiej procedurze sytuację, w której jest obligatoryjne zastępstwo procesowe z urzędu? Czy też będzie to w ogóle wyjątek w polskim prawie, że w jakimś postępowaniu wszyscy, którzy napiszą wniosek będą z urzędu mieli adwokata? O to mam pytanie, bo jest to moim zdaniem bardzo istotne i prosiłbym ministerstwo – bo nie wiem kogo – o odpowiedź.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Pan przewodniczący mógłby odpowiedzieć. Jest to tymczasowo aresztowany, który musi mieć obrońcę z urzędu i gdy ktoś jest chory psychicznie, to musi mieć obrońcę z urzędu.

Poseł Andrzej Dera (KPSP):

W momencie, kiedy spełnia określone kryteria?

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Tak.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tzn. jeżeli nie ma obrońcy z wyboru, to wtedy musi być wyznaczony.

Poseł Andrzej Dera (KPSP):

Ale jeżeli nie ma z wyboru.

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Tak, oczywiście.

Poseł Andrzej Dera (KPSP):

Ale nie o tym mówimy. Tak naprawdę ten przepis będzie brzmiał „każdy, kto napisze wniosek, ma obrońcę z urzędu". Tak należy go odczytać w tym momencie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tak, rzeczywiście, tak by to brzmiało bez dodania ograniczeń, że w sytuacji, kiedy nie jest w stanie sam pokryć kosztów na obrońcę z wyboru. A więc gdybyśmy rzeczywiście wprowadzili poprawkę „wyznacza", to trzeba by pewnie dodać sytuację, że nie może wyłożyć własnych pieniędzy, jak jest to w innych ustawach dotyczących tego zagadnienia. Tak, proszę bardzo, pan poseł Andrzej Dera.

Poseł Andrzej Dera (KPSP):

Panie przewodniczący, myślę jednak, że przepis proponowany w tej chwili w ustawie jest bardziej czytelny, bo to nie jest tak, że słowo „może" oznacza dowolność. Gdy wnosi się o adwokata z urzędu to sąd rozpatruje wniosek i są stosowane normalne, obowiązujące kryteria, chociażby dochodowe czy inne. Moim zdaniem to brzmienie jest bezpieczniejsze. Rozumiem intencję poprawki, ale osobiście nie zmieniałbym propozycji z projektu, bo jest ona w sensie systemowym rozwiązaniem kompletnym. Tak to się dzieje w postępowaniu i nie zmieniałbym tego, bo wprowadzilibyśmy w moim odczuciu rzecz rewolucyjną i trudną później do uzasadnienia, że właściwie każdy kto napisze wniosek ma adwokata z urzędu. Słowo „może" nie oznacza zupełnej dowolności sądu, sąd musi rozpatrzeć i można na to złożyć zażalenie. To nie jest sytuacja, że mam kaprys, to coś zrobię, tylko są określone procedury. Sąd bądź przychylając się (jak się przychyla to trudno już raczej mówić o zażaleniu), ale w przypadku, gdyby odmówił musi to uzasadnić i podlega to jeszcze kontroli instancyjnej. Stąd naprawdę sugeruję zostawić brzmienie proponowane w ustawie, mimo że rozumiem intencje wnioskodawców, które zostały tu przedstawione. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję pan posłowi za refleksję, ale okazuje się, że dyskusja jest owocna, bo również jestem skłonny wycofać się z zapowiedzi poprawki, ale właśnie temu służy dyskusja, żeby zastanowić się nad pewnymi rozwiązaniami. Proszę bardzo, pan minister chciał jeszcze zabrać głos.

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałem zwrócić uwagę na art. 66 ustawy o kuratorach sądowych, który stanowi: „W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.".

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

A tam już są…

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

…przepisy decydujące o ustanowieniu obrońcy z urzędu. A zatem, jeżeli wystąpią przesłanki, to przewodniczący będzie musiał ustanowić obrońcę z urzędu.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

I doszliśmy chyba do właściwego rozstrzygnięcia, ale bardzo proszę, pan kurator.

Delegat KRK Tomasz Krzymiński:

Chciałbym się odnieść do tego, co powiedział pan poseł i również do tego, co powiedział pan minister. Otóż w przyjętej przez obecny rząd nowelizacji k.p.k. odchodzi się od kon-

kretnych przesłanek udzielenia dobrodziejstwa obrońcy z urzędu na rzecz obrońcy na wniosek. Każdy oskarżony według k.p.k. będzie mógł uzyskać obrońcę, tylko i wyłącznie składając wniosek, bez badania jego kryterium dochodowego czy stanu zdrowia psychicznego. To jest pierwsza rzecz.

Natomiast druga rzecz, co do tego, co wybrzmiało z wypowiedzi przedstawicielki Biura Legislacyjnego. Otóż nie zgodzę się. Jesteśmy świadomą grupą zawodową, grupą profesjonalistów i cenimy sobie możliwość wyboru. Jeżeli będziemy mieli taką możliwość, czy finansową, czy merytoryczną, to zdecydowanie każdy z nas wybierze sobie osobę co do której ma zaufanie i pewność, że będzie reprezentowała w najlepszym rozumieniu jego interesy, w przeciwieństwie do osoby z urzędu. Przepraszam, nie chciałbym tutaj urazić środowiska adwokatów czy radców prawnych, ale przy przymusie obrońcy z urzędu niestety można poddać w wątpliwość jego zaangażowanie w merytoryczność i jakość tej obrony. Ze swojej strony, biorąc pod uwagę przyjętą już nowelizację k.p.k. oraz intencje, które – jak sądzę – pan poseł, ale również pozostali posłowie na sali rozumieją, namawiam pana przewodniczącego do utrzymania swojej pierwotnej decyzji.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Nie chciałbym jednak zburzyć pewnego porządku rzeczy. Skoro jest tutaj odwołanie do procedury karnej, to odnoszę wrażenie, że podobne odwołanie jest również w przypadku innych postępowań dyscyplinarnych. Nie chciałbym takiej sytuacji, żeby akurat w ustawie dotyczącej kuratorów rozstrzygnięto tę kwestię odmiennie niż w odniesieniu do pozostałych korporacji prawniczych i to mnie przekonuje, żeby jednak pozostać przy tym, co zostało zaproponowane.

W związku z tym moje pytanie po tej dyskusji jest takie: Czy ktoś z państwa składa sprzeciw wobec przyjęcia art. 1 w brzmieniu zaproponowanym? Nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że art. 1 w brzmieniu zaproponowanym przez Senat został przyjęty przez Komisję.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 2 projektu ustawy. Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że art. 2 został przyjęty przez Komisję.

Wypada nam teraz przystąpić do głosowania nad całością projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów jest za uchwaleniem przez Sejm projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych? Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o przyjęcie wyżej wymienionej ustawy jednogłośnie.

Pozostaje jeszcze wybór posła sprawozdawcy, proszę o zgłaszanie kandydatur. Pozwolę sobie zgłosić panią poseł Iwonę Arent. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji, czy też są inne propozycje? Nie ma. W związku z brakiem sprzeciwu stwierdzam, że Komisja wybrała na sprawozdawcę Komisji panią poseł Iwonę Arent.

Wyznaczam 7-dniowy termin dla MSZ na przedstawienie opinii do sprawozdania Komisji. Drodzy państwo, w ten oto sposób wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia. Wszystkim państwu serdecznie dziękuję za udział w posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Dziękuję bardzo, zamykam posiedzenie.